

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO NARAVE

Razvoj naravovarstvenih smernic

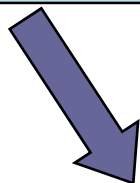
Tina Klemenčič, Mirjam Gorkič, Metod Rogelj

ZRSVN, 12.11.2009

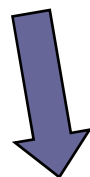

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO NARAVE

Razvoj
naravovarstvene
stroke

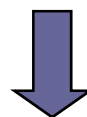
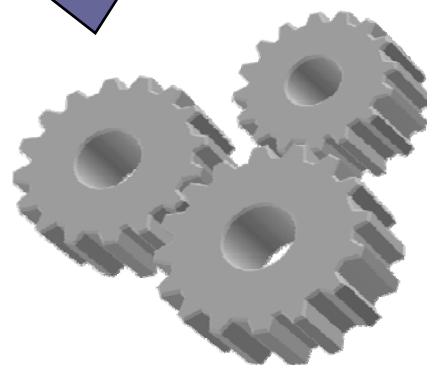
Razvoj drugih
področij

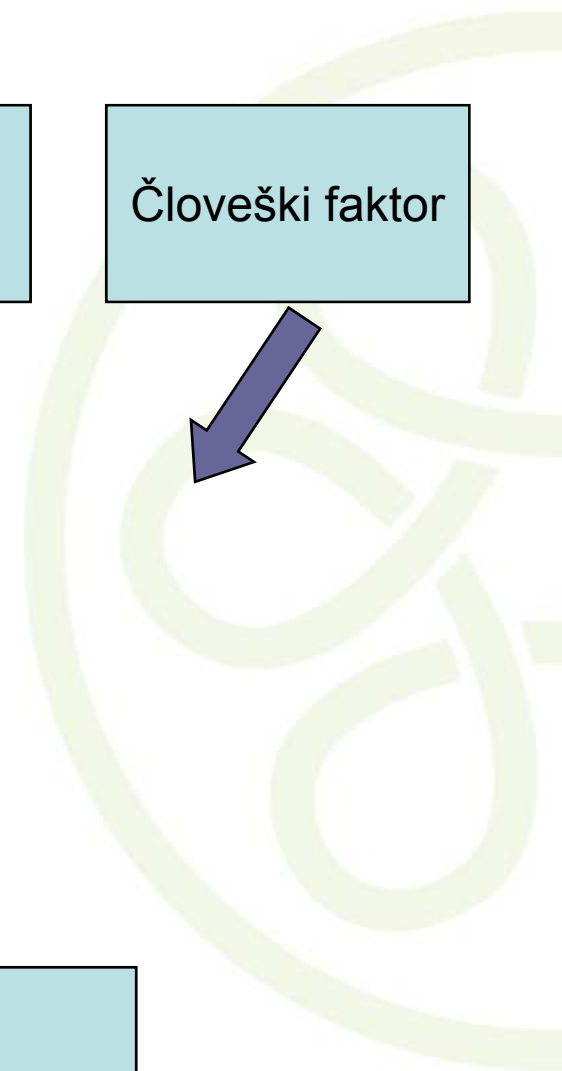
Področna in
sektorska
zakonodaja

Človeški faktor

Vključevanje varstva narave v različna
področja družbenega razvoja

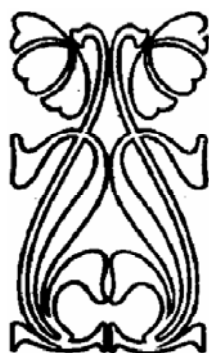

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO NARAVE

Spomenica (1920)

Odsek za varstvo prirode in prirodnih spomenikov.

Spomenica,

ki jo je predložil odsek za varstvo prirode in prirodnih spomenikov 20. januarja 1920. pokrajinski vladi za Slovenijo v Ljubljani.

Skoraj vse kulturne države so uvidele potrebo ohranitve prirodnih spomenikov in so v ta namen ustanovile same ali pomagale ustanoviti z večjimi denarnimi prispevki ali z odstopom zemljiških kompleksov prirodovarstvene parke (rezervate, Naturschutzparke), kjer uživa vse živalstvo in rastlinstvo popolno varstvo, dalje ustvarile zakone za absolutno varstvo gotovih živali in rastlin, tipičnih za dotične pokrajine ali izpostavljenih uničenju ter končno neposredno ali posredno po društvih za varstvo prirode poučevalo ljudstvo, da se omeji zatiranje tudi onih živali in rastlin, ki jih zakon imenoma ne ščiti.

Da je tudi v naši državi, ki prednjači ostalim evropskim državam tako v florističnem kakor v favnističnem in geološkem oziru, nujna potreba v enakem smislu započeti resno delo, oteži znanstvenemu raziskovanju, kar se še oteži da, je jasno, ako se hočemo obraniti sicer opravičenemu očitku nekulturnosti in ne pojmovanja važnosti prirodnega varstva.

Z namenom, koristiti znanstvu in obenem dvigniti ugled naše države, se je v področju Muzejskega društva za Slovenijo osnoval poseben odsek za varstvo prirode in prirodnih spomenikov v Jugoslaviji, obstoječ iz naslednjih znanstvenikov in strokovnjakov: gimn. ravnatelj *dr. Stanislav Beuk*, sodni nadsvetnik *Anton Bulovec*, profesor *Ivan Franke*, tehnik *Josip vitez Gorup*, nadgeometer *Alfons pl. Gspan*, notar *Mate Hafner*, odvetnik *dr. Ivan Lovrenčič*, muzej. ravnatelj prof. *dr. Jos. Mantuani*, profesor *Alfons Paulin*, v. šol. nadzornik *dr. Leopold Poljanec*, fin. nadsvetnik *dr. Janko Ponebšek*, profesor *dr. Gvidon Sajovic* in prof. *Ferdinand Seidl*. Ta odsek je v svojih sejah svojemu delu zarisal točen načrt, katerega glavni deli so ti-le:

I. Ustanovijo naj se alpski, sredogorski (gozdni) in barski varstveni parki po zgledu enakih parkov v drugih državah.

II. Potom zakona naj se prepove pokončavanje redkih ali za naše kraje tipičnih ter znanstveno znamenitih živali in rastlin. Strogo naj se pazi, da se izvršujejo določila lovskega in ribarskega zakona ter zakona z dne 20. julija 1910, dež. z. št. 27 o varstvu ptic.

III. Podzemeljske jame z interesantno jamsko favno in floro naj se postavijo pod nadzorstvo; vstop vanje naj se dovoli samo v znanstvene svrhe.

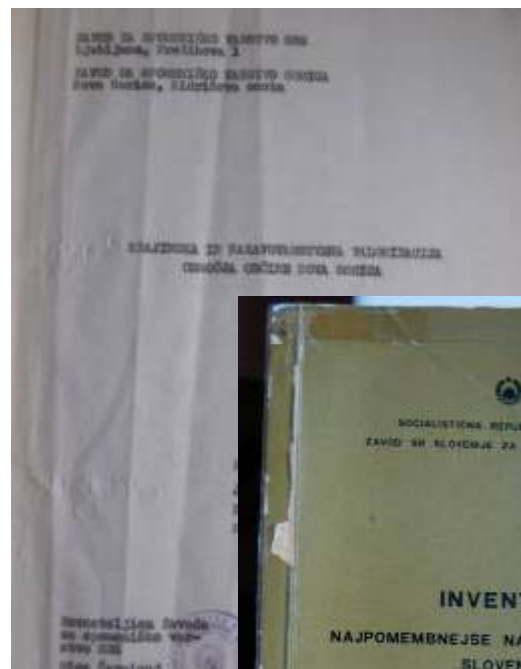
IV. Zanimirati je najširšo javnost za varstvo prirode sploh.

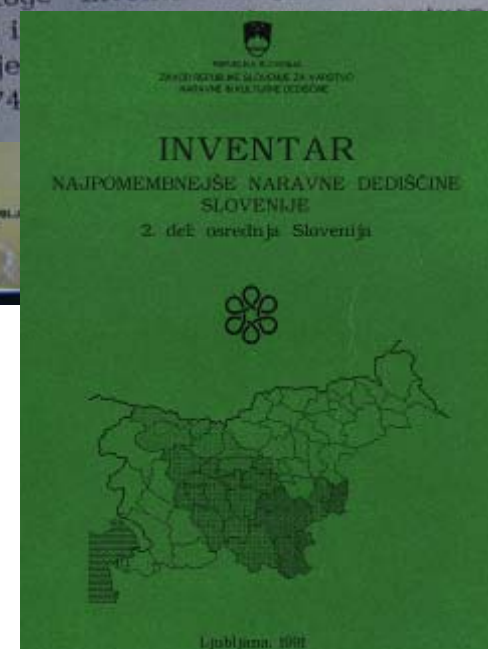

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO NARAVE

- Seznami vrednejših delov narave in predlogi za zavarovanje (začetek 60-ih)
- Krajinske in naravovarstvene valorizacije območij (60-ta)
- Inventar najpomembnejše naravne dediščine Slovenije (1976)
- Inventar najpomembnejše naravne dediščine Slovenije (1988, 1991)

To delo je rezultat raziskovalne naloge "Inventarizacija in valorizacija najpomembnejših naravnih območij in vzgojnega pomena" v okviru projekta, ki ga financira Republika Slovenija, v skladu s pogodbo št. 649/1106 z dne 8.1.1974.

Zakon o ohranjanju narave

97. člen

(naravovarstvene smernice)

(1) Državni in lokalni organi ter druge osebe javnega prava, ki so pristojne za pripravo prostorskih aktov in drugih aktov rabe naravnih dobrin, si morajo v postopku priprave teh aktov pridobiti naravovarstvene smernice. Naravovarstvene smernice je treba pridobiti tudi v postopku sprejemanja aktov razglasitve nepremičnega kulturnega spomenika, ki se nanašajo na območja, ki so na podlagi predpisov s področja ohranjanja narave določena za zavarovana območja, ekološko pomembna območja in posebna varstvena območja ter naravne vrednote, razen območij kulturne krajine in spomenikov oblikovane narave.

(2) Naravovarstvene smernice so strokovno gradivo, s katerim se za območje, ki ima na podlagi predpisov s področja ohranjanja narave poseben status, opredelijo usmeritve, izhodišča in pogoji za varstvo naravnih vrednot in zavarovanih območij ter ohranjanje biotske raznovrstnosti. V naravovarstvenih smernicah se k načrtom rabe naravnih dobrin navedejo tudi usmeritve, izhodišča oziroma pogoji za trajnostno rabo sestavin biotske raznovrstnosti.

- Obveznost pridobitve naravovarstvenih smernic (NS)
- Možnost vključevanja v vse sektorje
- Varstvo (tudi) biotske raznovrstnosti
- Orodje, ki nudi možnost usmerjanja

Učinkovitost NS

- Dobre usmeritve (temeljita obdelava osnutkov načrtov, poznavanje učinkov načrtovanih ureditev/posegov/dejavnosti, poznavanje prostora in njegovih značilnosti)
- Usklajevanje z načrtovalci
- Naravovarstveno mnenje

97. člen

(naravovarstvene smernice)

(6) V postopku sprejemanja aktov iz prvega odstavka tega člena je treba pridobiti mnenje o sprejemljivosti prostorske ureditve z vidika varstva narave (v nadaljnjem besedilu: naravovarstveno mnenje). Brez naravovarstvenega mnenja ali obvestila iz prejšnjega odstavka ni mogoče sprejeti akta iz prvega odstavka tega člena.

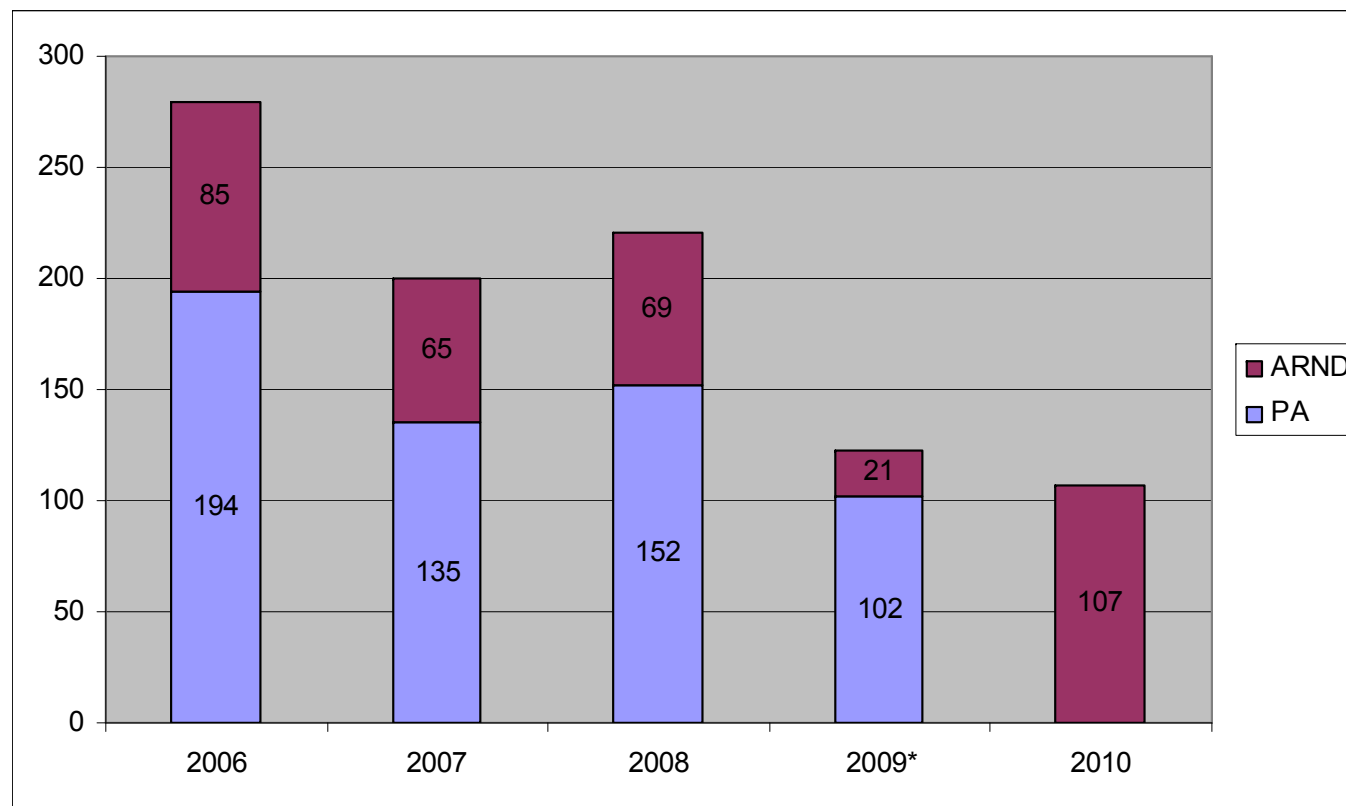
(7) Naravovarstveno mnenje izda organizacija, pristojna za ohranjanje narave, ko prejme zahtevo osebe iz prvega odstavka tega člena oziroma osebe, ki je pooblaščenca za pripravo akta iz prvega odstavka tega člena. Tej zahtevi je treba priložiti predlog tega akta ter ustrezno obrazložitev, kako je pripravljavec ob pripravi akta upošteval naravovarstvene smernice.

- Druga orodja: presoje sprejemljivosti, naravovarstvena soglasja...

Število pripravljenih NS

PA – prostorski akt

ARND – akt rabe naravnih dobrin

*V letu 2009 so upoštevani samo podatki za prvo polovico leta

Vrednost v stolpcu za leto 2010 je pričakovano število NS za ARND glede na sistem sektorskega načrtovanja

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO NARAVE

EVA: 2006-2511-0052
Številka: 35600-3/2007/7
Ljubljana, 11.10.2007

Na podlagi drugega odstavka 33. člena Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo in 61/06 - ZDru-1) in 36. člena Zakona o varstvu okolja (uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZmetD, 66/06 – odl.US in 33/07 – ZPNačrt) je Vlada Republike Slovenije na 141. redni seji dne 11.10.2007 pod točko 1.10 sprejela naslednji

SKLEP:

1. Vlada Republike Slovenije je sprejela Operativni program – program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje od 2007 do 2013 (v nadaljnjem besedilu: Operativni program).
2. Vlada Republike Slovenije je naložila ministrstvu in drugim državnim organom ter izvajalcem javnih pooblastil, ki so v Operativnem programu določeni kot izvajalci ukrepov, da v roku, navedenem v Operativnem programu, te ukrepe izvedejo.
3. Vlada Republike Slovenija je naložila:
  - Ministrstvu za okolje in prostor, da pri pripravi načrtov in programa ukrepov s področja upravljanja z vodami zagotovi vključitev ciljev in ukrepov oziroma usmeritev v te načrte in programe;
  - Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, da pri pripravi načrtov s področja gozdarstva, lovstva in ribištva zagotovi vključitev ciljev in ukrepov oziroma usmeritev v te načrte;
  - Ministrstvu za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, da pri razpisovanju programskih in projektnih sredstev na področju raziskovanja ravna v skladu z Operativnim programom;
  - Ministrstvu za gospodarstvo, da pri oblikovanju instrumentov za sofinanciranje

PROGRAM
UPRAVLJANJA
OBMOČIJ
NATURA 2000

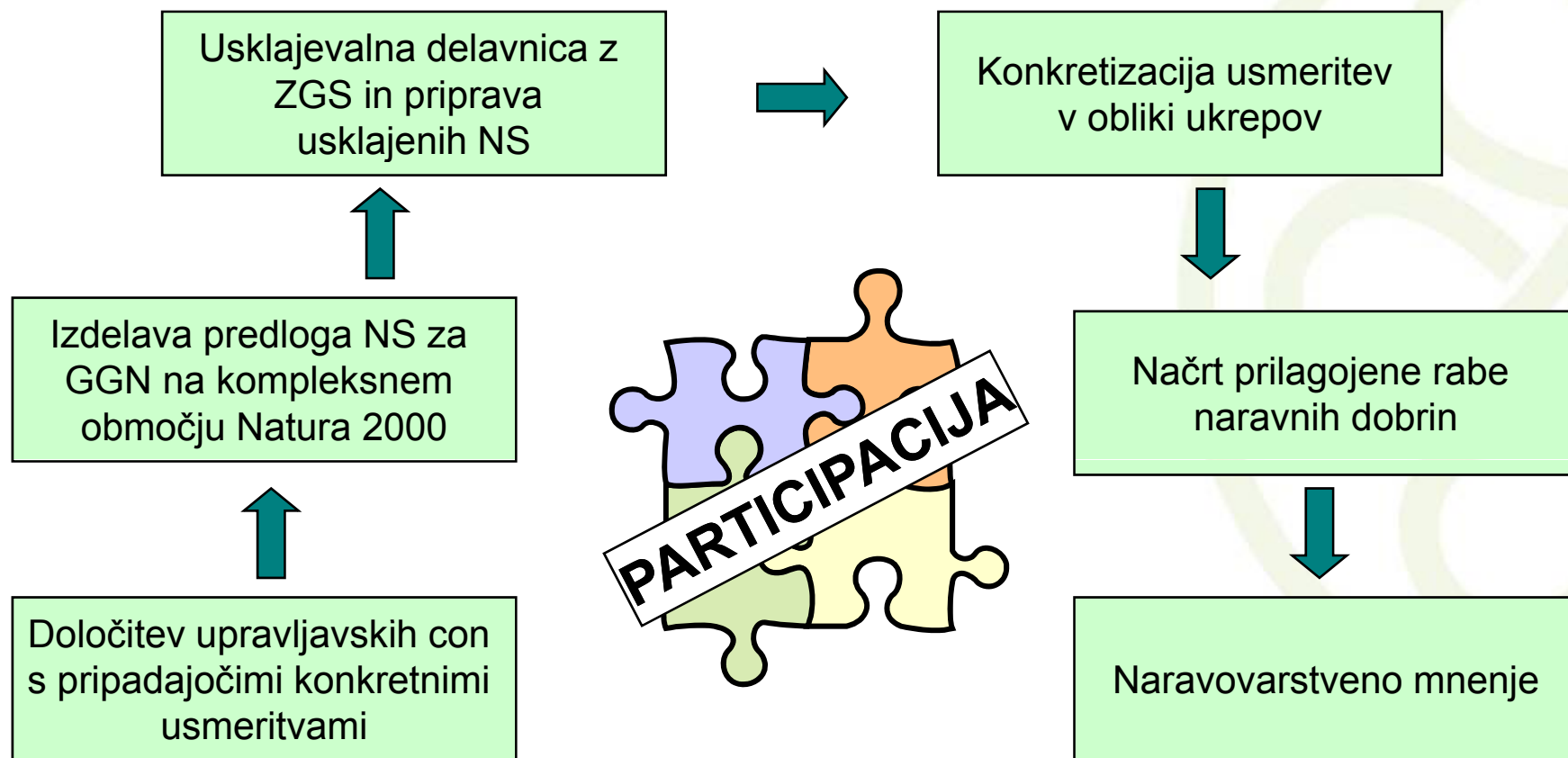

2007-2013
Operativni program

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO NARAVE

Priprava NS za kompleksna območja Natura 2000 na primeru GGN*

* Gozdnogospodarski načrt

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO NARAVE

Kako naprej?

Povečevanje kvalitete usmeritev s čim bolj kreativnim prispevkom k takšnemu razvoju družbe, ki bo hkrati prispeval k uresničevanju ciljev ohranjanja narave

Poglobljanje sodelovanja z nosilci razvoja in prispevek k takšnemu upravljanju, ki bo ustrezno upravljal tudi z vsebinami varstva narave

